

Gods hoogtijden

4. de eerstelingschoof

18 december 2025
Capelle a/d IJssel

terugblik... jaarlijkse hoogtijden in Leviticus 23

1. 14 Aviv/Nisan: Pascha

- slachting eenjarig lam halverwege de middag (> "tussen twee avonden")
 - Jezus Christus stierf op exact dit tijdstip
 - geslacht (=gedood door verbloeding)
maar geen been van Hem gebroken

terugblik... jaarlijkse hoogtijden in Leviticus 23

1. 14 Aviv/Nisan: Pascha

- slachting eenjarig lam halverwege de middag (> "tussen twee avonden")
 - Jezus Christus stierf op exact dit tijdstip
 - geslacht (=gedood door verbloeding) maar geen been van Hem gebroken

2. 15 Aviv/Nisan: begin feest van ongezuurde broden gedurende zeven dagen

- 15e een heilige samenkomst en geen dienstwerk
 - tegen de avond (=het begin van deze 'sabbat') werd Jezus begraven
 - feest markeert de dood en opstanding van Christus

9 En JAHWEH sprak tot Mozes:

hiermee begint een nieuw afgebakend
voorschrift (t/m :22)

- het zijn afzonderlijke godspraken
- geen doorlopende toespraak

וידבר	יהוה	אל-משה	לאמר
en-hij-sprekt	Jahwe	tot Mozes	tot-zeggen-van
en-sprak	de-HERE	tot Mozes	:

¹⁰ Spreek tot de zonen van Israel
en zeg tot hen:

Mozes is de middelaar van Gods woord

- woorden zijn openbaring
 - geen cultische ontwikkeling
 - (> godsdienstige traditie of volksgebruik)

דבר	אל-בני	ישראל	ואמרת	אלהם
spreek !	zonen-van	Israël	en-jij-zegt	tot-hen
spreek	de	Israëlieten	en-zeg	tot-hen

¹⁰ ... Wanneer gij komt in het land dat Ik u geef,
en de oogst daarvan binnenhaalt...

het zou nog veertig jaar duren voordat
dit voorschrift van kracht werd

- verlossing (Pascha) ging vooraf,
maar de oogst ziet vooruit

לכם	אני נתן	אשר	אל-הארץ	תבאו
tot:jullie	gevende	ik	dat het-land	tot jullie-komen
u	geef	Ik	dat het-land	in gij-komt

וקצרתם	את-קצירה
» en:jullie-oogsten	oogst-van-haar
- en-binnenhaalt	de-oogst-daarvan

¹⁰ ... Wanneer gij komt in het land dat Ik u geef,
en de oogst daarvan binnenhaalt...

God geeft het land, maar ook de oogst

לכם	נתן	אשר	אני	אל-הארץ	תבאו
tot:jullie	gevende	ik	dat	het-land	tot jullie-komen
u	geef	Ik	dat	het-land	in gij-komt

וקצרתם	את-קצירה
» en:jullie-oogsten	oogst-van-haar
- en-binnenhaalt	de-oogst-daarvan

¹⁰ ... Wanneer gij komt in het land dat Ik u geef,
en de oogst daarvan binnenhaalt...

= de oogst van gerst

- zeven weken later is de hoogtij van de tarweoogst - Ex.34:22
- zie ook Ruth >

לכם	נתן	אשר	אל-הארץ	תבאו
tot:jullie	gevende	ik	dat het-land	tot jullie-komen
u	geef	Ik	dat het-land	in gij-komt

וקצרתם	את-קצירה
» en:jullie-oogsten	oogst-van-haar
- en-binnenhaalt	de-oogst-daarvan

Ruth 1 (NBG-*plus*)

²² En zij kwamen te Bethlehem
bij het begin van de gersteoogst.

Ruth 2 (NBG-*plus*)

²³ Zo bleef zij bij de maagden van Boaz
om aren te lezen
tot het einde van de gersteoogst
en van de tarweoogst.

¹⁰ ... dan zult gij de eerste schoof van uw oogst naar de priester brengen,

Hebr. OMER

- geen schoof (=bundel aren) naar keuze (ook niet de beste, maar de eerste)
- God claimt geen overschot, maar het begin – het eerste krijgt de hoogste bestemming
- de eerste schoof representeert de hele oogst >

והבאתם	את-עמר	ראשית	קצירכם	אל-הכהן
enjullie-brengen	»	schoof-van	eerste-van	oogst-vanjullie
- dan-gij-zult-brengen		de-.garve	eerstelings-	van-uw-oogst
			naar	de-priester

1Korinthe 15 (NBG-*plus*)

²⁰ Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden,
als eersteling van *de ontslapenen*.

*in het Grieks hetzelfde woord als wat
in Lev.23:10 (LXX) gebruikt wordt*

ΝΥΝΙ	ΔΕ	ΧΡΙΣΤΟΣ	ΕΓΗΓΕΡΤΑΙ	ΕΚ	ΝΕΚΡΩΝ	ΑΠΑΡΧΗ
nú	echter	Christus	°(hij)-is-gewekt~	van-uit	doden	eerste-vrucht-van-de-oogst
nu	Maar	Christus	is opgewekt	uit	de doden	als eersteling

ΤΩΝ	ΚΕΚΟΙΜΗΜΕΝΩΝ
van-degenen	°ter-ruste-gelegd-zijnde~
van hen, die	ontslapen zijn

¹¹ en hij zal de *schoof*
voor het aangezicht *van JAHWEH* bewegen...

= wuiven - type van leven en triomf

- heen en weer bewegen; 2Kon.5:11
 - als met een zaag; Jes.10:15
- zwaaien; Jes.10:32
- opheffen; Job 31:21

יהוה	לפני	את - העמר	והניף
Jahwe	tot-gezicht-van	des-schoof	» en-hij-wuift
des-HEREN	voor-het-aangezicht	de-garve	- en-hij-zal-bewegen

¹¹ ... opdat gij welgevallig zijt;
daags na de sabbat zal de priester die bewegen.

*de eerste schoof, staat borg voor
welgevallig-zijn van heel het volk*

הכהן	יניפנו	השבת	ממחרת	לרצונכם
de-priester	¹ hij-wuift-hem	de-sabbat	vanaf-de-volgende-dag-van	tot-aanvaarding-van-jullie
de-priester	zal-bewegen-die	de-sabbat	daags-na	opdat-gij-welgevallig-zijt

11 ... opdat gij welgevallig zijt;
daags na de sabbat zal de priester die bewegen.

niet het volk beweegt de schoof, maar de priester (HaKohen)

- *de eerste schoof staat voor Christus*
- *maar óók de priester die daarmee beweegt voor Gods aangezicht*

הכהן	יניפנו	השבת	ממחרת	לרצונכם
de-priester	^l hij-wuift-hem	de-sabbat	vanaf-de-volgende-dag-van	tot-aanvaarding-van-jullie
de-priester	zal-bewegen-die	de-sabbat	daags-na	opdat-gij-welgevallig-zijt

11 ... opdat gij welgevallig zijt;
daags na de sabbat zal de priester die bewegen.

zonder nadere bepaling duidt "de sabbat"
 altijd op de laatste weekdag

- er wordt geen datum genoemd, in tegenstelling tot de andere hoogtijden (de 14e, de 15e, de 10e, enz.)
- vanaf deze dag zou men tellen tot na zeven sabbatten tot aan het Wekenfeest
 - ook daarvoor geen vastgestelde datum

הכהן	יניפנו	השבת	ממחרת	לרצונכם
de-priester	hij-wuift-hem	de-sabbat	vanaf-de-volgende-dag-van	tot-aanvaarding-van-jullie
de-priester	zal-bewegen-die	de-sabbat	daags-na	opdat-gij-welgevallig-zijt

het rabbijnse Jodendom heeft na 70AD gekozen voor een vaste datum: de 16e Aviv/Nisan

de Sadduceeën stonden op het standpunt van een vaste weekdag (= zondag)

- zij waren de partij die de feitelijke regie voerden over de tempeldienst
 - in de dagen het NT was de dag van de eerstelingschoof op een zondag ("daags na de sabbat")

Juist op de dag die de Sadduceeën met de eerstelingschoof verbonden, stond Jezus op, terwijl zij zelf de opstanding loochenden (Hand. 23:8)!

de eerste [dag] van de sabbatten

Jezus stond op (lett.) op
"één [dag] van de sabbatten"

Mat.28:1. Mar.16:2; Luc.24:1; Joh.20:1,19

- kerkelijke vertalers hebben "sabbatten" idiomatisch opgevat voor 'week' – dus: eerste dag van de week
- maar... daarmee maakte men de term los van Leviticus 23 en dus ook de profetische link met de dag van de eerste schoof. Want...
 - vanaf die dag ("daags na de sabbat") moest men "zeven volle sabbatten tellen" (Lev.23:15)
 - m.a.w. de dag van de eerstelingschoof was de eerste dag in een reeks van zeven sabbatten (= vijftig dagen)

eerste [dag] van de sabbatten - geen sabbat

- eerste (MIA, vrouwelijk)
- sabbatten (SABBATOON, onzijdig)
 - 'eerste' slaat niet op 'sabbatten' (dus niet: eerste sabbat)
 - eerste slaat op een weggelaten woord 'dag' (HÉMÈRA, vrouwelijk) een zogenaamde ellipsis.

andere redenen:

- de vrouwen hadden op de sabbat gerust en na de sabbat specerijen gekocht om de volgende dag naar het graf te gaan (Mar.16:1,2)
- de Emmaüsgangers reisden op de dag van de opstanding zestig stadiën (Luc.24:13), dat is 11x de afstand van een "sabbatsreis" (Hand.1:12)

er gingen twee sabbatten vooraf aan Jezus' opstanding

1. in Matteüs 28:1 luidt de gangbare vertaling: "laat na de sabbat", maar letterlijk staat er "laat na de sabbatten" (meervoud).
2. van de dag na de kruisiging (de 14e) lezen we "de dag van die sabbat was groot"
 - wat volgde was de 15e Aviv/Nisan, een dag waarop geen dienstwerk plaatsvond
 - daarna (de 16e) volgde de wekelijkse sabbat
3. Jezus heeft "drie nachten" in het graf gelegen. Het traditionele schema telt slechts twee nachten (vrijdag op zaterdag en zaterdag op zondag)

chronologie van de dagen van Pascha

woensdag 13 Aviv/Nisan	Jezus viert 's avonds het zojuist begonnen Pascha
donderdag 14 Aviv/Nisan	
vrijdag 15 Aviv/Nisan	
zaterdag 16 Aviv/Nisan	
zondag 17 Aviv/Nisan	

woensdag 13 Aviv/Nisan	Jezus viert 's avonds het zojuist begonnen Pascha
	Jezus overgeleverd en veroordeeld
donderdag 14 Aviv/Nisan	
vrijdag 15 Aviv/Nisan	
zaterdag 16 Aviv/Nisan	
zondag 17 Aviv/Nisan	

woensdag 13 Aviv/Nisan	Jezus viert 's avonds het zojuist begonnen Pascha
Jezus overgeleverd en veroordeeld	
donderdag 14 Aviv/Nisan	▪ Jezus gekruisigd en sterft halverwege de middag ▪ tegen de avond begraven
vrijdag 15 Aviv/Nisan	
zaterdag 16 Aviv/Nisan	
zondag 17 Aviv/Nisan	

woensdag 13 Aviv/Nisan	Jezus viert 's avonds het zojuist begonnen Pascha
Jezus overgeleverd en veroordeeld	
donderdag 14 Aviv/Nisan	▪ Jezus gekruisigd en sterft halverwege de middag ▪ tegen de avond begraven
eerste nacht in het graf	
vrijdag 15 Aviv/Nisan	
zaterdag 16 Aviv/Nisan	
zondag 17 Aviv/Nisan	

woensdag 13 Aviv/Nisan	Jezus viert 's avonds het zojuist begonnen Pascha
Jezus overgeleverd en veroordeeld	
donderdag 14 Aviv/Nisan	▪ Jezus gekruisigd en sterft halverwege de middag ▪ tegen de avond begraven
eerste nacht in het graf	
vrijdag 15 Aviv/Nisan	▪ eerste dag in het graf ▪ eerste dag van het feest van Pascha ▪ in de avond wordt een wacht bij het graf gestationeerd (Mat.27:62)
zaterdag 16 Aviv/Nisan	
zondag 17 Aviv/Nisan	

woensdag 13 Aviv/Nisan	Jezus viert 's avonds het zojuist begonnen Pascha
Jezus overgeleverd en veroordeeld	
donderdag 14 Aviv/Nisan	▪ Jezus gekruisigd en sterft halverwege de middag ▪ tegen de avond begraven
eerste nacht in het graf	
vrijdag 15 Aviv/Nisan	▪ eerste dag in het graf ▪ eerste dag van het feest van Pascha ▪ in de avond wordt een wacht bij het graf gestationeerd (Mat.27:62)
tweede nacht in het graf	
zaterdag 16 Aviv/Nisan	
zondag 17 Aviv/Nisan	

woensdag 13 Aviv/Nisan	Jezus viert 's avonds het zojuist begonnen Pascha
Jezus overgeleverd en veroordeeld	
donderdag 14 Aviv/Nisan	▪ Jezus gekruisigd en sterft halverwege de middag ▪ tegen de avond begraven
eerste nacht in het graf	
vrijdag 15 Aviv/Nisan	▪ eerste dag in het graf ▪ eerste dag van het feest van Pascha ▪ in de avond wordt een wacht bij het graf gestationeerd (Mat.27:62)
tweede nacht in het graf	
zaterdag 16 Aviv/Nisan	▪ tweede dag in het graf ▪ wekelijkse rustdag ▪ 's avonds kopen de vrouwen specerijen (Mar.16:1)
zondag 17 Aviv/Nisan	

woensdag 13 Aviv/Nisan	Jezus viert 's avonds het zojuist begonnen Pascha
Jezus overgeleverd en veroordeeld	
donderdag 14 Aviv/Nisan	▪ Jezus gekruisigd en sterft halverwege de middag ▪ tegen de avond begraven
eerste nacht in het graf	
vrijdag 15 Aviv/Nisan	▪ eerste dag in het graf ▪ eerste dag van het feest van Pascha ▪ in de avond wordt een wacht bij het graf gestationeerd (Mat.27:62)
tweede nacht in het graf	
zaterdag 16 Aviv/Nisan	▪ tweede dag in het graf ▪ wekelijkse rustdag ▪ 's avonds kopen de vrouwen specerijen (Mar.16:1)
derde nacht in het graf	
zondag 17 Aviv/Nisan	

woensdag 13 Aviv/Nisan	Jezus viert 's avonds het zojuist begonnen Pascha
Jezus overgeleverd en veroordeeld	
donderdag 14 Aviv/Nisan	▪ Jezus gekruisigd en sterft halverwege de middag ▪ tegen de avond begraven
eerste nacht in het graf	
vrijdag 15 Aviv/Nisan	▪ eerste dag in het graf ▪ eerste dag van het feest van Pascha ▪ in de avond wordt een wacht bij het graf gestationeerd (Mat.27:62)
tweede nacht in het graf	
zaterdag 16 Aviv/Nisan	▪ tweede dag in het graf ▪ wekelijkse rustdag ▪ 's avonds kopen de vrouwen specerijen (Mar.16:1)
derde nacht in het graf	
zondag 17 Aviv/Nisan	derde dag - Christus staat op!

¹² Gij zult op de dag
 waarop gij de *schoof* beweegt,
 een gaaf eenjarig mannetjes-lam
JAHWEH tot opstijg[offer] bereiden,

op de 14e (Pascha) werd een gaaf eenjarig
 mannetjes-lam geslacht
 op deze dag stijgt hij op na de slachting!

ועשיתם	ביום	הניפכם	את-העמר	כבש
en-jullie-doen	in-dag-van	doen-wuiven-van-jullie	» des-schoof	mannetjes-lam
gij-zult-bereiden	op-de-dag	waarop-gij-beweegt	- de-garve	een-schaap

תמים	בן	- שנתו	לעלה	ליהוה
onberispelijk	zoon-van	jaar-van-hem	tot-opstijg-offer	tot-Jahwe
gaaf	-	eenjarig	ten-brandoffer	de-HERE

¹³ met als bijbehorend spijsoffer
twee tienden fijn meel, met olie aangemaakt...

= olijfolie

- afkomstig van een 'onsterfelijke' boom
- waarmee het heiligdom werd verlicht ("het licht des levens")
- waarmee koningen en priesters werden gezalfd

בשמן	בלולה	סלת	עשרנים	שני	ומנחתו
in ^{de} ·olie	vermengd-zijnde	fijn-meel	tiende-delen	twee-van	en-erkennings-offer-van-hem
met-olie	aangemaakt	fijn-meel	tienden	twee	met-als-bijbehorend-spijsoffer

¹³ ... ten vuuroffer
tot een liefelijke reuk voor JAHWEH...

*vuuroffer > het meel wordt 'geest' = ontastbaar
de lieflijke geur spreekt van leven!*

בשמן	בלולה	סלת	עשרנים	שני	ומנחתו
in ^{de} •olie	vermengd-zijnde	fijn-meel	tiende-delen	twee-van	en-erkennings-offer-van-hem
met-olie	aangemaakt	fijn-meel	tienden	twee	met-als-bijbehorend-spijsoffer

ניחח	ריח	ליהוה	אשה
rustgevendheid	geur-van	tot-Jahwe	vuur-offer
liefelijke	tot-een-reuk	voor-de-HERE	ten-vuuroffer

13 ... en als bijbehorend plengoffer
een vierde hin wijn.

plengoffer = drank
wijn spreekt van geestrijk
afkomstig uit de kelder (> graf)

וְיִין	רְבִיעֶת	הֵינִי	וְנִסְכָּה
de·hin	vierde·van	wijn	en·drank-offer·van·hem
een·hin	vierde	wijn	en-als-bijbehorend-plengoffer

¹⁴ Tot op die dag zult gij geen brood,
geen geroosterd of vers koren eten...

- brood → verwerkt, gebakken graan
- geroosterd → bewerkt, niet gebakken
- vers koren → onbewerkt

עצם -	עד	תאכלו	לא	וכרמל	וקלי	ולחם
diezelfde-van	tot-aan	jullie-eten	niet	en-gewas	en-geroosterd-koren	en-brood
-	tot-op	gij-zult-eten	geen	of-vers-koren	geen-geroosterd	brood

¹⁴ Tot op die dag zult gij geen brood,
geen geroosterd of vers koren eten,
totdat gij het *naderingsgeschenk*
van uw God gebracht hebt...

de dag van de eerstelingschoof is
grensbepalend en heft het verbod op

ולחם	וקלי	וכרמל	לא	תאכלו	עד	- עצם
en-brood	en-geroosterd-koren	en-gewas	niet	jullie-eten	tot-aan	diezelfde-van
brood	geen-geroosterd	of-vers-koren	geen	gij-zult-eten	tot-op	-

היום	הזה	עד	הביאכם	את - קרבן	אלהיכם
de-dag	de-deze	tot-aan	brengen-van-jullie	naderings-geschenk-van	Elohim-van-jullie
dag	die	totdat	gij-hebt-gebracht	de-offergave	van-uw-God

14 Tot op die dag zult gij geen brood,
geen geroosterd of vers koren eten,
totdat gij het naderingsgeschenk
van uw God gebracht hebt...

let op: het is geen offer van het volk aan
God, maar het Góds naderingsgeschenk
▪ de Eersteling is van Hem!

ולחם	וקלי	וכרמל	לא	תאכלו	עד	- עצם
en-brood	en-geroosterd-koren	en-gewas	niet	jullie-eten	tot-aan	diezelfde-van
brood	geen-geroosterd	of-vers-koren	geen	gij-zult-eten	- tot-op	

היום	הזה	עד	הביאכם	את - קרבן	אלהיכם
de-dag	de-deze	tot-aan	brengen-van-jullie	naderings-geschenk-van	Elohim-van-jullie
dag	die	totdat	gij-hebt-gebracht	de-offergave	van-uw-God

¹⁴ ... het is een *aeonische* inzetting
voor uw geslachten, in al uw woonplaatsen.

Hebreeuwse woord afgeleid van inkerven
(Ezech.4:1), graveren (Jes.49:16)

- wat God hier instelt is een vaststaande
orde op afgesproken tijdstip (> mo'adiem!)

חַקַּת	עוֹלָם	לְדֹרֹתֵיכֶם	בְּכָל	מִשְׁבְּתֵיכֶם
statuut-van	aeon	tot-generaties-van-jullie	in-alles	woningen-van-jullie
het-is-een-inzetting	altoosdurende	voor-uw-geslachten	in-al	uw-woonplaatsen